

ORDENANÇA MUNICIPAL PER A LA PREVENCIÓ I CONTROL DELS MOSQUITIS I PARTICULARMENT DEL MOSQUIT TIGRE EN EL TERME MUNICIPAL DE LA VILAVELLA

Preàmbul

En l'estiu de l'any 2012 es van detectar les primeres poblacions del mosquit *Aedes albopictus* a la província de Castelló, conegut popularment com a mosquit tigre.

A Espanya, la primera població establida d'*Aedes albopictus* es va detectar en Sant Cugat del Vallés (Barcelona) en l'estiu de 2004.

Les molèsties que causa la seua presència és important perquè és agressiu per a les persones, té costum diürn, i el seu hàbitat es troba en la perifèria de les nostres vivendes. La seua presència té serioses implicacions mediambientals i sanitàries per ser una espècie invasora i per ser un vector important de diverses malalties víriques. El seu cicle biològic té peculiaritats que el diferencien d'altres espècies de mosquits. Deposita els ous en la part interior de petits recipients, estos ous quan queden submergits donen lloc a una larva aquàtica que realitza tot el cicle de desenrotllament fins convertir-se en pupa, moment en què realitza la metamorfosi per a arribar a l'estat adult passant ja al mig aeri. Tenen una peculiaritat que els diferencien dels mosquits autòctons: deposita els ous en petites masses d'aigua, naturals o artificials, com a bidons, plats de tests, pneumàtics o petits recipients.

Per a posar els ous les femelles han de picar perquè necessiten la sang com a aliment per a madurar-los, de fet els mosquits mascles no piquen ja que s'alimenten del nèctar de les flors. Els ous no són visibles a simple vista, les larves eclosionen ràpidament i en set dies un poquet de la nostra sang s'haurà convertit en 80 nous mosquits de què la mitat seran femelles i per tant en una setmana més tindrem 3200 nous mosquits tigre en la nostra casa. Pot afirmar-se que no seran suficients els tractaments i el control de les masses d'aigua en espais públics i que per al control d'este mosquit resulta imprescindible la col·laboració ciutadana, ja que la major part dels seus llocs de posades s'ubiquen dins de l'espai privat (tests, platets, pitxers, etc.); al qual pel seu propi caràcter està vedat l'accés dels servicis municipals. La important presència de mosquits en determinades zones del municipi, fa que hàgem d'intervenir en espais tant públics com privats per tal de realitzar les tasques necessàries per garantir el benestar dels ciutadans i la seguretat en la salut i respecte al medi ambient.

L'Ajuntament de la Vilavella es ponsabilitza de dur a terme les actuacions necessàries en l'espai públic per tal d'evitar el desenvolupament de les poblacions larvàries de l'*Aedes albopictus* en els punts d'aigües estancades de l'espai públic així com informar als ciutadans perquè eviten conductes que permeten la seua reproducció i punts de cria en l'àmbit privat.

En aquesta ordenança es regulen mesures necessàries per tal d'evitar que prolifere i que seran de compliment obligat per als interessats i també s'estableix un procediment sancionador per tal d'evitar conductes que permeten la seua reproducció i produïsquen un perjudici a la ciutadania.

Article 1.- Objecte.

Esta Ordenança té com a finalitat establir les mesures necessàries per al control de les poblacions de mosquits i prioritàriament de l'espècie *Aedes albopictus*, per a minimitzar els efectes molestos i perjudicials que estos mosquits puguen ocasionar en la població resident o visitant del nostre municipi.

Article 2.- Àmbit d'aplicació i usos afectats.

Queden inclosos en l'àmbit d'aplicació d'esta Ordenança totes les persones físiques o jurídiques que siguen propietàries, posseïdores o titulars d'espais, béns, activitats econòmiques o objectes susceptibles de crear les condicions de proliferació del mosquit tigre o de qualsevol altra espècie de mosquit, ubicats en el municipi.

Article 3.- Definicions.

1/ Aedes albopictus: Pertany a la família dels culicidis.

Segons el TERMCAT: Mosquit originari d'Agarrava, de color negre, amb taques blanques especialment visibles en les potes i una línia blanca longitudinal al tòrax i en el cap, que presenta una notable activitat picadora, principalment diürna. Les seues mesures oscil·len entre els 6 i els 10 mm.

Esta espècie d'origen asiàtic s'ha adaptat molt bé al nostre territori, colonitzant nous hàbitats criant en xicotetes masses d'aigua artificials, estancades i tancades, en bidons, pitxers, plats de tests, poals, pneumàtics o altres tipus de recipients

2/ Ous: són negres i ovalats, d'una longitud aproximada de 0,5 mm., difícilment visibles a simple vista. Són depositats en llocs susceptibles d'emmagatzemar aigua. Asseguren la supervivència de l'espècie durant l'hivern.

3/ Larves: són aquàtiques, sense ales i vermiformes, tenen quatre fases de creixement dependent de la temperatura des que el mosquit ix de l'ou. Mesuren entre 1 i 8 mm de longitud i tarden entre 5 i 10 dies a transformar-se en pupes. Els seus moviments espasmòdics són fàcils de reconèixer. S'alimenten de matèria orgànica en suspensió dins de l'aigua.

4/ Pupa: fase posterior a la larva, en un o dos dies es produeix la metamorfosi que la converteix en mosquit adult.

5/ Mosquits autòctons: tota espècie de mosquit conegut en el municipi, pertanyen a la família dels culicids, produeixen picadures en les persones i possibles reaccions al·lèrgiques.

6/ Aigües estancades: acumulació d'aigua sense corrent de qualsevol tamano.

Estan exposades a la posada d'ous per part dels mosquits adults i per tant faciliten el seu proliferació causant dóna'ns a la ciutadania

Article 4.- Criteris generals. Regulació d'aigües estancades.

Esta ordenança obliga totes les persones físiques o jurídiques que siguen propietaris o posseïdors de béns o objectes susceptibles de crear condicions de proliferació del mosquit tigre a què eviten l'abandó, definitiu o temporal, tant en espais públics com a privats, de contenidors o objectes, siga quin siga la seua dimensió, en els que es pugua acumular aigua i, com a conseqüència, pugua reproduir-se el mosquit tigre.

Uns exemples d'estos objectes serien: pneumàtics, articles decoratius de jardí, tests, plats de tests, arruixadores, fosses sèptiques, basses de reg, piscines, llandes, bosses, botelles, lones de plàstic, tines, bidons, fonts ornamentals, etc.

Els propietaris de solars, a més de l'obligació de complir l'ordenança d'Usos i Costums del Medi Rural, estaran obligats a mantindre a càrrec seu aquests llocs nets d'herba, fem, recipients, objectes abandonats i aigües estancades.

Article 5.- Actuacions generals.

Les persones que es troben incloses en l'àmbit d'aplicació d'esta Ordenança estaran obligades a adoptar les mesures proposades sobre aquells objectes i elements, ubicats en la seua propietat, en l'espai exterior a les seues vivendes, susceptibles d'acumular aigua; i en general, a ajustar les seues actuacions a les prescripcions següents:

1/ Buidar i posar a cobert tots aquells objectes i contenidors en què es puga acumular aigua, evitant la seua inundació, invertint i donant la volta dels mateixos. En el cas de Elements fixos i objectes que no es puguin retirar, s'hauran de revisar atentament almenys dos vegades per setmana i procedir a eliminar qualsevol acumulació d'aigua, netejant els recipients i evitant que es tornen a omplir. En cas dels plats de test, quan estos no puguin retirar-se, serà necessari mantindre secs. Els pneumàtics hauran de mantindre's secs i a cobert. S'ha d'evitar l'acumulació d'aigua als forats dels arbres (dessecant-los o col·locant en ells algun material que tape el forat i impedisca l'entrada d'aigua)

2/ En els casos en què es considere imprescindible tindre algun tipus de recipient amb aigua en l'exterior, serà necessari que estos es mantinguen tapats, per mitjà d'una tapa o una tela mosquitera prima (malla de 2 mm. de grandària màxima). En recipients destapats (per exemple, abeuradors per a animals) serà necessari que l'aigua es renova com a mínim, dos vegades per setmana. Els canalons de recol·lecció d'aigües de les teulades han de mantindre's nets de restes vegetals i en perfectes condicions de funcionament. En els embornals i altres desaigües que tinguen sífó, l'aigua haurà de ser substituïda almenys dos vegades per setmana.

3/ En el cas concret de les basses o piscines, és necessari actuar de manera que l'aigua que continguen no es convertisca en un focus de cria de mosquits. Quan estiguen buides s'hauran de mantindre completament seques. En el cas de piscines plenes d'aigua, estes es mantindran tapades i/o en condicions higièniques per mitjà de la realització dels tractaments de l'aigua adequats per a evitar la proliferació de larves de mosquit. En el cas de basses, fonts o estanys, que no tinguen depredadors naturals dels mosquits, deuen mantindre's en condicions que no suposen focus de cria per estos. Cal evitar els plecs de les lones on pot acumular-se aigua i on poden posar ous.

4/ Els propietaris o arrendadors d'horts, horts urbans, solars, o finques abandonades hauran d'aplicar les mesures exposades. En aquests llocs se solen dipositar bidons per tal d'acumular aigua per al reg, per la qual cosa aquests hauran d'estar ben tapats o coberts amb tela mosquitera minúscula per tal que no puguin accedir. En aquest apartat queden incloses les basses dels sistemems de reg que estroben al terme municipal.

Les empreses o centres comercials especialitzats en jardineria, de ceràmica o els planteristes són punts de risc especials. Els seus propietaris hauran d'evitar els objectes on s'acumule aigua per tal de no afavorir la proliferació de mosquits i del mosquit tigre.

5/ Per a qualsevol altre tipus d'acumulació d'aigües no previst en la present ordenança, els servicis tècnics de l'Ajuntament determinaran el seu nivell de risc i les mesures correctores que caldrà prendre per a evitar la reproducció del mosquit tigre així com d'altres espècies de mosquits. A este

efecte es podran efectuar les consultes externes que resulten necessàries per a complir amb l'objecte de la present.

Article 5.- Actuacions específiques.

1.- Cementeris: Els cementeris solen ser llocs especialment problemàtics per al desenrotllament del mosquit tigre, afectant greument els visitants o al nucli urbà mes pròxim.

Si s'usen flors naturals la humitat es mantindrà introduint en el recipient material absorbent com a esponja o grava fina de manera que es dificulte el que quede aigua lliure on els mosquits puguin depositar els seus ous.

2.- Granges d'animals: estes instal·lacions solen tindre recipients que s'utilitzen com a abeuradors, podent arribar a convertir-se en focus de proliferació del mosquit tigre, afectant els treballadors i als propis animals de la granja.

Els propietaris hauran d'habilitar un mecanisme d'evacuació semblant a l'utilitzat en les cisternes sanitàries per a facilitar l'eliminació completa i periòdica cada 3 o 4 dies per a evitar la proliferació de mosquits ja que afegir aigua no elimina este risc.

No s'utilitzaren banyeres o frigorífics en desús com a abeuradors per suposar un emmagatzematge gran d'aigua i un risc enorme

3.- Tallers mecànics i depòsits de pneumàtics usats o nous: Els professionals del sector de l'automòbil que, per la seua activitat substituïsquen pneumàtics de vehicles estaran obligats a mantindre en lloc tapats per teulades a l'espera de la seua arplega pel gestor de residus.

En el cas d'impossibilitat hauran de cobrir-se amb una lona impermeable que impossibiliti el seu inundació.

En els depòsits de pneumàtics usats hauran d'emprar-se addicionalment les mesures de seguretat següents:

- Mantindre les zones d'emmagatzematge dels pneumàtics netes de vegetació o qualsevol altra causa que facilitara l'acumulació d'aigua.

- Apilar els pneumàtics en columnes verticals i no de forma aleatòria.

- Cobrir estes columnes amb lones impermeables.

- Reducir el temps d'emmagatzematge.

- En cas de trasllat, a altres ubicacions, triar com a data l'època freda per tal de reduir el risc de propagació del mosquit tigre.

- Eliminació immediata dels pneumàtics sense valor comercial.

Els pneumàtics no podran utilitzar-se amb finalitat lúdica en els patis dels centres escolars o esportiva en els circuits de karts i semblants sense estar foradats o semienterrats en posició vertical

4.- Escoles: els elements de joc no han de tindre aigua estancada, especialment en èpoques de vacances escolars

Article 7.- Tractaments específics.

En els casos que es considere oportú realitzar aplicacions en productes biocides, es recorrerà pel tractament dels productes que els tècnics qualificats consideren adequats. Estos tractaments només els poden realitzar segons la Llei, el personal autoritzat. Caldrà tindre present en tots els casos, que els tractaments contra el mosquit adult tenen una eficàcia limitada i una duració reduïda a pocs dies, i que per tant són un recurs vàlid només per a situacions extremes.

En el cas d'aplicacions larvicides, l'Ajuntament donarà prioritat a l'ús de biocides de tipus biològic, per la seua baixa toxicitat, específic envers el medi ambient.

Article 8.- Control de les actuacions.

L'actuació inspectora es realitzara per tècnics municipals, agents de la policia local o personal especialitzat de l'empresa adjudicatària del tractament per al control del mosquit en funcions d'assistència tècnica al municipi; els quals podran, degudament acreditats i en el compliment de les seues funcions ordenar les persones obligades per la present ordenança a què adopten les mesures necessàries per a evitar la proliferació i propagació del mosquit tigre així com accedir a qualsevol lloc, instal·lació o dependència ja siga publica o privada.

En el supòsit d'entrada a domicilis, es requerirà el previ consentiment del titular.

- L'Ajuntament es dirigirà als propietaris de les zones afectades (solars, piscines, jardins...), que puguen ser susceptibles d'albergar focus de mosquit tigre perquè, en un termini de deu dies, procedisquen a realitzar els tractaments i / o actuacions oportunes. En el cas que els titulars incompliren l'esmentat requeriment s'incoaria un expedient sancionador.

- En el cas que els responsables (persones físiques o jurídiques) no permeten o dificulten l'actuació dels tècnics, o bé incompleixen les instruccions rebudes, els tècnics municipals faran un informe dels fets, que servirà de base per a la incoació de l'expedient sancionador corresponent, sense perjuí que, en el supòsit que els tècnics consideren necessària una intervenció immediata, l'Ajuntament adopte les mesures cautelars oportunes, els gastos corresponents aniran a càrrec dels responsables.

- Execució subsidiària. Dictada orde d'execució, l'obligat disposarà de 10 dies per a realitzar les labors ordenades, davant de l'incompliment, l'Ajuntament iniciarà expedient d'execució subsidiària i/o imposició de multes coercitives que seran independents de les sancions previstes en esta ordenança o altres previstes en una altra norma d'aplicació

Article 9.- Procediment i competència sancionadora.

Mitjançant la policia local, els serveis tècnics municipals i del personal especialitzat de l'empresa adjudicatària del tractament per al control del mosquit, l'Ajuntament vigilarà i garantirà el degut compliment pels obligats i determinats en l'article 1 d'aquesta ordenança, sense perjudici de l'exercici de les seues competències per banda del òrgans corresponents a l'Administració de l'Estat o de la Comunitat Autònoma.

La potestat sancionadora correspondrà a l'Ajuntament, de conformitat amb el que disposa la Llei 30/1992, de 26 de Novembre de Règim Jurídic de les Administracions Públiques i del Procediment Administratiu Comú, qui l'exercirà d'acord al Reglament del procediment per a l'exercici de la Potestat Sancionadora, de 4 d'agost de 1993.

Les infraccions es qualifiquen com lleus, greus o molt greus segons els criteris de risc per a la salut, el grau d'intencionalitat, grgavetat de l'afecció sanitària, l'alarma social produïda, la generalització de la infracció i la reincidència.
Infraccions.

Article 10.- Infraccions

1.- Es considera infracció qualsevol acció o omissió que supose un incompliment del que disposa la present Ordenança i les infraccions podran ser com hem dit abans:

- a) Lleus.
- b) Greus.
- c) Molt greus

2.- Es consideren infraccions lleus:

- a) Les comeses per simple negligència sempre que el risc sanitari haja sigut escàs.
- b) Tindre aigua estancada amb larves o pupes de mosquit per incompliment de les prescripcions de l'article 4.
- c) Qualsevol altra infracció a la present ordenança que no siga classificada com greu o molt greu.

3.- Es consideren infraccions greus:

- a) L'incompliment dels requeriments específics dels tècnics o assistents municipals.
- b) Proporcionar informació o documentació falsa o inexacta.
- c) Dificultar o impedir el treball d'inspecció dels tècnics o assistents municipals.
- d) La reiteració en les infraccions lleus. S'entendrà com reiteració la comissió de més d'una infracció lleu en el terme d'un any, quan així siga declarat per resolució que pose fi a la via administrativa.

4.- Es consideraren infraccions molt greus:

- a) L'incompliment dels requisits específics formulats per les autoritats municipals en matèria de salut pública.
- b) L'incompliment dels requisits específics formulats per un tècnic o assistent municipal quan existisca un perill per a la salut o el benestar social.
- c) La reiteració en les infraccions greus. S'entendrà com reiteració la comissió de mes d'una infracció greu en el terme d'un any, quan així siga declarat per resolució que pose fi a la via administrativa.

Article 11.- Sancions.

Les imposició de sancions previstes en esta Ordenança es guiaran per l'aplicació del principi de proporcionalitat, i en tot cas, es tindran en compte els criteris de graduació següents: negligència o intencionalitat de l'infractor, naturalesa dels perjudicats causats i l'existència de reincidència.

L'òrgan instructor seria l'encarregat de resoldre i aplicar les sancions derivades de les infraccions. Les infraccions seran sancionades, prèvia la tramitació d'expedient sancionador a este efecte, amb multa pecuniària, pels imports següents:

- a) Infraccions lleus: de 50 euros a 150 euros.
- b) Infraccions greus: de 151 euros a 300 euros.
- c) Infraccions molt greus: de 301 euros a 1.000 euros.

La imposició de sancions no impedirà, en cap cas la liquidació i cobrament de les quanties meritades per la realització de treballs per part de l'Excm. Ajuntament de forma subsidiària.

Disposició Final

Unica. Comunicació, publicació i Entrada en vigor.-

1.- De conformitat amb el que disposen els articles 56.1, 65.2 i 70.2 de la Ley7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases de Règim Local, la publicació i entrada en vigor de l'Ordenança es produirà de la manera següent:

- a) L'acord d'aprovació definitiva de la present Ordenança es comunicara a l'Administració de l'Estat i de la Generalitat.
- b) Transcorregut el termini de quinze dies des de la recepció de la comunicació, l'Acord i l'Ordenança es publicaren en el Butlletí Oficial de la Província.
- c) L'Ordenança entrara en vigor al dia següent de la seua publicació en el Butlletí Oficial de la Província.

2. L'acord d'aprovació definitiva i l'Ordenança es publicaran a més en la pagina web de l'Ajuntament i en el tauler municipal.